

ФІНАНСИ ТА ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

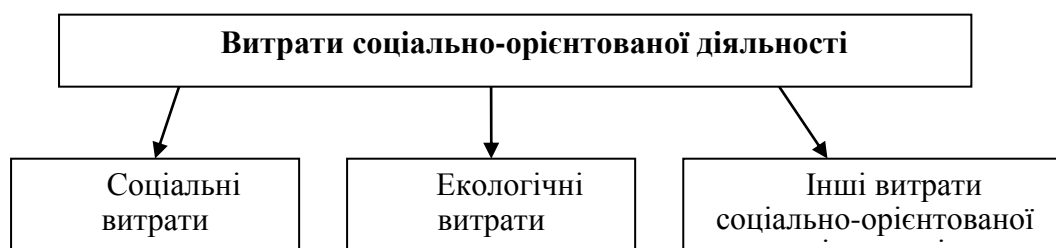
Галак К.І.

аспірант,

Київський національний торговельно-економічний університет

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗАДЛЯ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ ВІД ДЕРЖАВИ

На нашу думку, витрати соціально-орієнтованої діяльності можуть слугувати одним із показників активності впровадження концепції соціальної відповідальності суб'єктом господарювання. Виходячи із проблематики класифікації соціальних витрат, у працях науковців спостерігається розбіжність у думках щодо складу соціальних витрат, в які намагаються включити соціальні та екологічні витрати. Вважаємо, що соціальні витрати пов'язані із взаємовідносинами між суб'єктом господарювання та працівниками в розрахунках із заробітної плати та соціальних гарантій. Саме тому, нами було запропоноване вирішення даної проблеми узагальнивши у понятті «витрати соціально-орієнтованої діяльності» економічність, соціальність та екологічність у діяльності суб'єктів згідно з концепцією соціальної відповідальності [1, с. 46]. У зв'язку з цим, доцільно розглянути структуру витрат соціально-орієнтованої діяльності, щоб краще відобразити їхні складові частини, осмислити і визначити важливість об'єкта даного дослідження [1, с. 47].

Рис. 1. Структура витрат соціально-орієнтованої діяльності

Джерело: узагальнено, розроблено та адаптовано автором

Із запропонованої нами структури витрат соціально-орієнтованої діяльності, яка показує їхні складові, нами виведено формулу їх розрахунку для аналізу [2, с. 328]. Отже, пропонуємо наступну формулу (див. ф. 1):

$$Bc = CB + EB + IB, \text{ де} \quad (\text{ф.1})$$

CB – соціальні витрати,

EB – екологічні витрати,

ІВ – інші витрати соціально-орієнтованої діяльності,

Вс – витрати соціально-орієнтованої діяльності, в сумі.

З'ясувавши склад витрат соціально-орієнтованої діяльності необхідно зазначити, що це перш за все, витрати які здійснює суб'єкт господарювання, частина з яких регламентована державою, а деякі здійснюються з власної ініціативи. Саме активна соціально-орієнтована діяльність, на нашу думку, заслуговує на стимулювання і подяку від держави у вигляді податкової пільги, або зменшення податкового навантаження на певний період господарської діяльності суб'єкта господарювання.

В.В. Кужель зазначає, що в Україні зниження рівня оподаткування є найбільш вагомим стимулом для реалізації програм соціальної відповідальності бізнесу [2, с. 165]. Друга позиції у рейтингу стимулів – зниження адміністративного тиску; третя – програми від органів місцевої влади.

На користь цієї думки М.І. Мельник зазначає, що з метою формування соціально-орієнтованого бізнес-середовища одним із системних заходів та інструментів з боку держави мають бути реформування податкової системи у напрямку зниження податкового навантаження та посилення її стимулюючого впливу на діяльність інноваційних та соціально-орієнтованих суб'єктів бізнесу, а також звільнення від оподаткування тієї частки прибутку, що спрямовується на реалізацію соціальної відповідальної політики (з закордонного досвіду 5% прибутку) [3, с. 22].

Досліджуючи проблему впровадження соціально-орієнтованої діяльності В.І. Корсак робить перелік перешкод які необхідно усунути [4, с. 70]. Серед них найперше це неадекватне сучасному рівню розвитку вітчизняного бізнесу податкове навантаження, яке необхідно знизити.

З метою визначення найбільш відповідальних перед суспільством суб'єктів господарювання нами визначені 18 найважливіших критеріїв їх оцінки і формулу суми усіх коефіцієнтів (див. ф. 2) [5, с. 328]:

$$K = K1 + K2 + K3 + \dots + K17 + K18, \quad (\text{ф.2})$$

де *K1* – *K18* – коефіцієнт числового визначення критерію;

K – сумарне значення усіх коефіцієнтів.

На підставі цього нами розроблена рейтингова таблиця, яка враховує ці 18 найважливіших, на нашу думку, критеріїв для визначення рівня соціально-орієнтованої діяльності (див. табл. 1).

Після заповнення даної таблиці зацікавленою стороною (рейтингова або аудиторська компанія, податкова служба тощо), можна визначити чи є суб'єкт господарювання соціально-орієнтованим, який внесок у добробут суспільства і держави робить кожен із них. Це визначається сумою балів або відсотків, які можна отримати з цих 18 факторів. Якщо суб'єкт господарювання в підсумку отримує щонайменше 85%, він кваліфікується як соціально-відповідальний, якщо ж отримує 98% і більше, може претендувати на податкову пільгу, терміном визначеним державою.

Таблиця 1

**Рейтингова система соціальної відповідальності
суб'єктів господарювання**

№	Критерії	Бали
Економічність		
1(*)	Зроблено в Україні (для виробництва, послуг, робіт)	20
2(*)	Зроблено в Україні компоненти (для виробництва – 50% і більше)	14
3(*)	Вітчизняна продукція на полицях (для роздрібною торгівлі – 50% і більше)	15
4	Своєчасна сплата податків	7
5	Прибутковість. Чистий прибуток (10% і більше)	2
6	Прозорість фінансової звітності	5
Соціальність		
7	Заробітна плата працівників	
7,1	Розмір заробітної плати працівників від 1 до 2 мін. з/п	3
7,2	Розмір заробітної плати працівників від 2 до 3 мін. з/п	7
7,3	Розмір заробітної плати працівників від 3 мін. з/п і вище	10
8	Медичне страхування для співробітників (є або немає)	5
9	Профспілка (є або немає)	1
10	Благодійність (2% від прибутку або більше)	3
11	Підвищення професійної кваліфікації працівників (є або немає)	2
12	Працевлаштування ветеранів різних військових конфліктів після повернення з військової служби	
12,1	Від 1% до 3% усіх працівників	1
12,2	Від 3% до 5% усіх працівників	3
12,3	Від 5% усіх працівників і вище	5
13	Працевлаштування осіб з інвалідністю	
13,1	Від 1% до 3% усіх працівників	2
13,2	Від 3% до 5% усіх працівників	5
13,3	Від 5% усіх працівників і вище	7
14	Охорона праці (виконання вимог)	4
15	Працевлаштування молоді (зокрема нових випускників ВНЗ)	5
16	Відсутність дискримінації за різними ознаками	4
Екологічність		
17	Забезпечення екологічної стійкості та екологічного балансу (якщо так 2 бали, ні – 0 балів)	2
18	Економія енергії (сонячна світлодіодні ліхтарі тощо)	2

(*) Даний варіант оцінювання і визначення рівня соціальної відповідальності суб'єктів господарювання може застосовуватись в будь-якій державі світу

Дана рейтингова таблиця завжди може доповнюватись іншими критеріям, відповідно і формула його розрахунку. Наприклад, в наш час розглядається відповідальність за те чи суб'єкт господарювання працює з добросовісними партнерами. Це означає, що при виборі бізнес-партнерів необхідно обирати тих, які мають бездоганну репутацію. Сам суб'єкт господарювання теж може підвищити свою репутацію відсутністю поточної

заборгованості (не довгострокової) перед контрагентами та працівниками. Саме відсутність заборгованості перед контрагентами або працівниками, як приклад, можна додати до економічного розділу запропонованої нами рейтингової таблиці, таким чином удосконалюючи її. Крім того кожен пункт можливо деталізувати на власний розсуд.

Вважаємо, що долучення Державної фіскальної служби України та інших зацікавлених сторін до удосконалення запропонованого нами варіанту оцінювання рівня соціальної відповідальності сприятиме розвитку соціально-орієнтованої діяльності та держави в цілому.

Список використаних джерел:

1. Kostiantyn Galak. Classification of Socially-Oriented Business Entities Costs. [Text] / Kostiantyn Galak & Olga Romashko // Global Journal of Management and Business Research: D Accounting and Auditing / Volume 17 Issue 1 Version 1.0 Year 2017. – pages 44-50. [Electronic resource]. – Available from: [https://globaljournals.org/GJMBR_Volume17/E-Journal_GJMBR_\(D\)_Vol_17_Issue_1.pdf](https://globaljournals.org/GJMBR_Volume17/E-Journal_GJMBR_(D)_Vol_17_Issue_1.pdf).

2. Кужель В.В. Очікуваний результат реалізації соціальної відповідальності бізнесу та його вплив на стратегічний розвиток економіки агропродовольчої сфери [Електронний ресурс] / В.В. Кужель // / Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 162-166. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No3/162-166.pdf>.

3. Мельник М.І. Інститут соціально орієнтованого бізнес-середовища в економічних відносинах: цілі та інструменти стимулювання / М.І. Мельник // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 15-23.

4. Корсак В.І. Соціальна відповідальність бізнесу: особливості національної проблематики, шляхи реалізації / В.І. Корсак // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». – 2012. – №7. – С. 68-71 [Електронний ресурс].

5. Kostiantyn Galak Specifics of the socially-oriented activities taxation on the exmple of Ukraine [Text] / Kostiantyn Galak // International Journal of Economics, Business and Management Research / Volume 1, No. 03; 2017 – pages 320-333. [Electronic resource] / Available from: http://ijebmr.com/uploads/ART_01_46.pdf.